

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту

 професор Ю.С. Гринчук
підпис, вчене звання, ініціали, прізвище
«20» листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТОВ «ТКС-ТРЕЙД»)

Виконав: Близнюк Олександр Олександрович

підпис

Керівник: доцент Хахула Богдан Валерійович

підпис

Рецензент: доцент Заболотний В'ячеслав Сергійович

підпис

Я, Близнюк Олександр Олександрович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджую

гарант ОПП «Менеджмент»

 професор Ю.С. Гринчук
(підпис)

«19» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Близнюка Олександра Олександровича

Тема: Управління ризиками в підприємницькій діяльності (за матеріалами ТОВ «ТКС-ТРЕЙД»)

Перелік питань, що розробляються в роботі: аналіз теоретичних основ формування системи управління ризиками на підприємстві; дослідження сучасних методів та підходів до управління ризиками на підприємстві; здійснення аналізу діяльності дослідженого підприємства; проведення аналізу управління фінансовими ризиками в ТОВ «ТКС-ТРЕЙД»; надання характеристики роботи служби економічної безпеки підприємства та оцінка її стану за окремими складовими; адаптація зарубіжних практик ризик-менеджменту до діяльності українських підприємств; надання пропозицій що удосконалення управління ризиками в діяльності ТОВ «ТКС-ТРЕЙД».

Вихідні дані є відповідні законодавчі та нормативно-правові акти, теоретичні та методичні розробки вчених, інформаційні ресурси мережі Інтернет, результати проведених автором наукових досліджень, офіційні статистичні матеріали, звітність виробничої діяльності підприємства.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	<i>виконано</i>
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	<i>виконано</i>
Аналітична частина	травень-липень 2023	<i>виконано</i>
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	<i>виконано</i>
Оформлення роботи	жовтень 2023	<i>виконано</i>
Перевірка на плагіат	листопад 2023	<i>виконано</i>
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	<i>виконано</i>
Подання на рецензування	грудень 2023	<i>виконано</i>

Керівник

підпис

доцент Б.В.Хахула

Здобувач

підпис

О.О. Близнюк

Дата отримання завдання «20» грудня 2022 року

АНОТАЦІЯ

Близнюк Олександр Олександрович. Управління ризиками в підприємницькій діяльності (за матеріалами ТОВ «ТКС-ТРЕЙД»)

Магістерську кваліфікаційну роботу присвячено: аналізу теоретичних основ формування системи управління ризиками на підприємстві; дослідженню сучасних методів та підходів до управління ризиками на підприємстві; здійсненню аналізу діяльності дослідженого підприємства; проведенню аналізу управління фінансовими ризиками в ТОВ «ТКС-ТРЕЙД»; наданню характеристики роботи служби економічної безпеки підприємства та оцінка її стану за окремими складовими; розгляду рівня адаптації зарубіжних практик ризик-менеджменту до діяльності українських підприємств; наданню пропозицій що удосконалення управління ризиками в діяльності ТОВ «ТКС-ТРЕЙД».

Об'єктом дослідження є ТОВ «ТКС-ТРЕЙД», що знаходиться в смт. Рокитне Київська області.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних питань щодо існування та комплексної оцінки ризиків діяльності підприємств та формування на цій основі стратегії управління ними на прикладі об'єкта дослідження.

Інформаційною базою магістерської роботи є відповідні законодавчі та нормативно-правові акти, теоретичні та методичні розробки вчених, інформаційні ресурси мережі Інтернет, результати проведених автором наукових досліджень, офіційні статистичні матеріали, звітність виробничої діяльності підприємства.

Методи дослідження. Для реалізації дослідницької мети було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: теоретичні: абстрагування, конкретизації та узагальнення теоретичних положень; термінологічного аналізу; п емпіричні: спостереження; порівняння; узагальнення.

Структура і обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок, її основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 14 рисунків, 8 таблиць. Список використаних джерел налічує 64 найменування.

Ключові слова: циклічність, фінансовий ризик, криза, ризик, теорія ризиків, вагомість ризику.

ANNOTATION

Blyznyuk Oleksandr. Risk management in business activities (based on the materials of "TKS-TRADE" LLC)

The master's thesis is devoted to: analysis of the theoretical foundations of the formation of the risk management system at the enterprise; research of modern methods and approaches to risk management at the enterprise; carrying out an analysis of the activity of the investigated enterprise; analysis of financial risk management in "TKS-TRADE" LLC; providing a description of the work of the enterprise's economic security service and assessing its condition by individual components; consideration of the level of adaptation of foreign risk management practices to the activities of Ukrainian enterprises; providing suggestions for improving risk management in the activities of LLC "TKS-TRADE".

The object of the research is "TKS-TRADE" LLC, located in the village of Rokytne, Kyiv region.

The subject of the study is a set of theoretical, methodological and practical questions regarding the existence and comprehensive assessment of the risks of enterprise activity and the formation of their management strategy based on the example of the research object.

The information base of the master's work is the relevant legislative and regulatory acts, theoretical and methodological developments of scientists, information resources of the Internet, the results of scientific research conducted by the author, official statistical materials, and reports on the production activities of the enterprise.

Research methods. To realize the research goal, a complex of general scientific and special methods was used, namely: theoretical: abstraction, concretization and generalization of theoretical provisions; terminological analysis; n empirical: observations; comparison; generalization.

Structure and scope of work. The graduation thesis consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources, and appendices. The total volume of the work is 78 pages, its main content is laid out on 74 pages. The work contains 14 figures, 8 tables. The list of used sources includes 64 names.

Key words: cyclicity, financial risk, crisis, risk, theory of risks, weight of risk.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	9
1.1. Теоретичні основи формування системи управління ризиками на підприємстві.....	9
1.2. Аналіз сучасних методів та підходів до управління ризиками на підприємстві.....	18
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СТАНУ ТА ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ТОВ «ТКС-ТРЕЙД».....	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ТКС-ТРЕЙД»	27
2.2. Аналіз управління фінансовими ризиками в ТОВ «ТКС-ТРЕЙД».....	37
2.3. Характеристика роботи служби економічної безпеки підприємства та оцінка її стану за окремими складовими.....	46
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ТКС-ТРЕЙД».....	50
3.1. Адаптація зарубіжних практик ризик-менеджменту до діяльності українських підприємств.....	50
3.2. Удосконалення управління ризиками в діяльності ТОВ «ТКС-ТРЕЙД».....	64
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова І. В. Стан та перспективи фінансового забезпечення сільського розвитку. *Наукові горизонти*. 2019. № 5. С. 44–51.
2. Артимонова І. В. Класифікація чинників і видів господарських ризиків аграрних підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2012. № 7(93). С. 20–25.
3. Балджи М. Д. Удосконалення процесу управління економічними ризиками при прийнятті народногосподарських рішень. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. № 4(51). С. 197–204.
4. Бізнес назвав основні напрямки розвитку агросектору під час війни. URL: <https://landlord.ua/news/biznes-nazvav-osnovni-napriamky-rozvytku-ahrosektoru-pid-chas-viiny/>
5. Бойко В., Бойко Л. Продовольча безпека та ризики для аграрного виробництва під час війни в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-27>
6. Бойко В. О., Осадчий А. А., Бойко Л. О. Соціальні мережі – перспективний напрям просування бізнесу у підприємницькій діяльності. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. № 2 (77). С. 178–185
7. Бойко В. О., Стрельченко О. В., Бойко Л. О. Теоретичні та практичні аспекти агрострахування як інструмент управління ризиками. *Evropský časopis ekonomiky a management*. 2019. Svazek 4. Vydani 3. P. 50–58.
8. Бойко Л. О. Нішеві культури – прибутковий бізнес для аграрного підприємства. *Social function of science, teaching and learning* : XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (14-17 грудня 2020 р., Бордо, Франція). URL: <https://isg-konf.com/uk/social-function-of-science-teaching-and-learning-ua/>
9. Бойко Л. О. Нові ніші підприємницької діяльності в аграрній галузі. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9449>
10. Ботвиновська О. Л. Сучасні тенденції зарубіжного досвіду індексного страхування аграрних ризиків. *Ефективна економіка*. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_4_18

11. Варналій З. С., Прокопенко Н. С., Тимошенко А. О., Куцик О. І. Моделювання системи фінансового забезпечення розвитку малих підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. Випуск № 4 (22). С. 50–56.

12. Види страхових продуктів. URL: <http://www.agroinsurance.com.ua/insurance/insurancetypes/uk/>

13. Віглінський В. В., Скілько В. І. Концептуальні засади моделювання та управління логістичним ризиком підприємства. *Проблеми економіки*. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Рekon_2013_4_32

14. Віленчук О. М. Оцінка потенціалу розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні. *Економіка АПК*. 2017. № 8. С. 56–64.

15. Галицький О. М., Лівінський А. І., Дяченко О. П. Організаційно-економічний механізм державного регулювання аграрного виробництва в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 3. С. 93–98.

16. Герасимчук Н. А. Економічні і фінансові ризики: навч. посібник. Київ : Компринт, 2015. 288 с.

17. Геращенко І. О. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» : економічні науки*. 2017. № 24(1246). С. 124–128.

18. Гнатєва Т. М., Давидюк О. О. Механізм забезпечення компліментарності захисту економічних інтересів аграрного виробництва. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2017. № 5. С. 80–89.

19. Докієнко Л. М. Концептуальні підходи до комплексної діагностики фінансової стійкості підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 14. С. 25–31.

20. Євтушенко Г. В. Особливості управління ризиками в аграрному секторі економіки. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/17-2016/12.pdf>.

21. Євтушенко Г. В., Тимків Н. Я., Шешеня А. А. Особливості управління ризиками в аграрному секторі економіки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 17. С. 49–52.

22. Жукевич С. М. Діагностика фінансово-економічної стійкості суб'єкта

господарювання: концептуальний підхід. *Інноваційна економіка*. 2016. № 5–6(63). С. 206–211.

23. Задорожний О. Особливості страхування в аграрному секторі. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8247>

24. Заросило В. О. Загрози фінансовій безпеці та їх класифікація. *Наукові праці МАУП*. 2017. № 52(1). С. 17–22.

25. Кампо Г. М., Дочинець Н. М., Гаврилець О. В. Оцінка фінансової стійкості підприємств України. *Науковий вісник Ужгородського університету : Серія «Економіка»*. 2017. № 4.

26. Карнаушенко А., Руснак А., Петренко В. Страхування ризиків сільськогосподарських підприємств в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 19. С. 5–10.

27. Кирилов Ю. Є., Грановська В. Г., Крикунова В. М., Жосан Г. В., Бойко В. О. Цифрова економіка. Криптовалюти : навч. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 228 с.

28. Коваленко В. В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи: монографія. Суми: УАБС НБУ, 2017. 198 с.

29. Корж М. В., Маліношевська К. І. Особливості інноваційної діяльності для підприємств агропромислового комплексу. *Стратегія розвитку України*. 2020. №1. С. 48-54.

30. Коробкова О. В. Ефективне агрофінансування – проблеми та їх вирішення. URL: <http://www.agrianalytica.com/uk/service/agrarian/credit>

31. Корчевська Л. О., Адвокатова Н. О. Вартісний підхід до визначення фінансової стійкості підприємств. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. Вип. 1 (76). С. 198–203.

32. Костюк Т. О. Економічна безпека сільського господарства України: сучасний стан та прогноз. *Агросвіт*. 2017. № 17. С. 53–62.

33. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навч. посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ, 2020. 396 с.

34. Крюкова І. О., Степаненко С. В. Ефективність вітчизняного агробізнесу у призмі пріоритетів сталого розвитку. *Агросвіт*. 2022. № 9-10. С. 3–12.
35. Лазарєва О. В., Мась А. Ю., Борисевич К. Ю. Орієнтири розвитку агробізнесу в системі управління земельними ресурсами в Європі та Україні. *Агросвіт*. 2022. № 2. С. 3–9.
36. Лазоренко В. В. Аналіз методів оцінки фінансової стійкості підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2019. Вип. № 1(13). С. 124–128.
37. Литвинов А. І. Управління ризиками та страхування в системі відтворення і сталого розвитку сільськогосподарського підприємства. *Фінансовий простір*. 2015. № 4 (20). С. 159–164.
38. Лихолат С. М., Рискальчук А. О. Управління системою економічної безпеки підприємств в умовах COVID-19. *Journal of Lviv Polytechnic National University. Series of Economics and Management Issues*. 2021. № 1. С. 158-163.
39. Митна статистика України: навч. посібник / П. В. Пашко, О. Ю. Ушаков, В. М. Краєвський та ін. ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 380 с.
40. Міракін В. В. Сучасний стан та перспективи розвитку обслуговуючої сільськогосподарської кооперації в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Т. 29(68). № 5. С. 26-30.
41. Набок І. І., Рогач М. С. Світовий ринок продовольства: стан розвитку та чинники продовольчої безпеки. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 5. С.3-9.
42. Набок І. І. Сутність глобалізації у світлі світової продовольчої проблеми. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії і практики: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* Київ: НАУ, 2020. Том. 5. С. 517-521.
43. Негрей М. В., Трофімцева О. В. Аналіз функціонування аграрного сектору України в умовах війни. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна серія «Економічна»*. 2022. № 102. С. 49–56.
44. Радченко О. Д. Фінансовий потенціал сталого розвитку аграрного сектора.

Економіка АПК. 2019. № 1. С. 27–38

45. Ринок агостраховання України у 2017-му андерайтинговому році. URL: <http://agroinsurance.com/wp-content/uploads/2017/11/Ryynok-agrostrahovaniya-Ukrainyi-za-2017-god.pdf>

46. Савицький Е. Сучасні реалії інноваційного розвитку підприємств агробізнесу в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № (31). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-56>

47. Стецюк П. А. Модернізація механізмів фінансового забезпечення аграрного виробництва. *Облік і фінанси*. 2016. № 1(71). С. 132–136.

48. Тарасевич Н. В. Концептуальні підходи до визначення економічної сутності агробізнесу у міжнародному аспекті. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 134–139.

49. Українським аграріям пропонують індексне страхування. URL: <http://milkua.info/uk/post/ukrainskim-agrariam-proponuut-indeksne-strahuvanna>.

50. Яценко О. М. Конкурентоспроможність галузей сільського господарства в умовах глобалізації ринку продовольства. *Економіка АПК*. 2013. № 1. С. 31-38.

51. Andersen T., Schroder P. (2010). *Strategic Risk Management Practice: How to Deal Effectively with Major Corporate Exposures*. Cambridge : Cambridge University Press.

52. Crouhy M., Galai D., Mark R. (2012). *Risk Management*. New York : McGraw-Hill.

53. Dalevska N., Boiko V. Development of the bankruptcy institute in Ukraine in the context of ensuring economic security of business. *Наукові праці ДонНТУ. Серія: «Економічна»*. 2022. № 1(25). С. 79–87.

54. Rusnak A., Boiko V. Logistics as a competitive advantage in the development of the agricultural sector in Ukraine. *Evropský časopis ekonomiky a management*. 2019. Svazek 4. Vydani 4. P. 55–61.